

Izjava

Naravoslovna skupnost proti drugemu aleksandrijskemu požaru

Požar, v katerem je bila uničena Ptolemajska knjižnica v Aleksandriji, je simbol nepovratne izgube skupnega znanja človeštva. Mednarodna akademska skupnost dojema propadanje naravoslovnih zbirk v mnogih delih sveta kot drugi aleksandrijski ogenj. Uničenih naravoslovnih muzealij v obdobju antropocena ne bo mogoče nadomestiti. Naše razumevanje naravnega sveta bo utrpelo nepopravljivo škodo.

Podpisniki izjave ugotavljamo:

1. Naravoslovne zbirke so v sodobni družbi ena temeljnih oblik kulturne in znanstveno-raziskovalne materialne dediščine, ki je bistvena za razumevanje naravnih procesov in vrednotenje naravne dediščine.
2. Slovenija ima vzorno tradicijo ustvarjanja (dokazljivo od leta 1696) in institucionalnega hranjenja naravoslovnih zbirk (od leta 1821). V času političnih in družbeno-ekonomskih sprememb po letu 1950 so bile javne naravoslovne zbirke potisnjene na obrobje in izključene iz razvoja naravoslovja v Sloveniji.
3. V RS je v javni lasti približno 2 milijona predmetov geološke, mineraloške, paleontološke, zoološke, mikološke in botanične premične dediščine. Približno polovico te dediščine hrani Prirodoslovni muzej Slovenije (PMS), večina preostalega pa se nahaja na dveh javnih univerzah in na različnih drugih javnih raziskovalnih organizacijah.
4. Akademska skupnost naravoslovcev ugotavlja potrebo po deponiranju prirodnin v osrednji naravoslovni zbirki, ki bo (i) zagotovila potrebne standarde dolgoročnega hranjenja razkropljenih zbirk, (ii) omogočila javni dostop do njih in (iii) zagotovila njihov nadaljnji razvoj.
5. Po obstoječi zakonodaji je za hranjenje premične dediščine naravnega izvora pooblaščen PMS, ki pa za ta namen nima potrebne infrastrukture in zadostnih kadrov. RS je brez učinkovite nacionalne naravoslovne zbirke. Obstoječe zbirke ne dosegajo standardov, kot jih je zakonsko opredelila država, kaj šele onih, ki veljajo za naravoslovne muzeje v EU.
6. Ministrstvo za kulturo RS (MK) že četrto stoletje obljublja prioritarno reševanje prostorske problematike PMS, ki pa ga vselej znova odlaga. Neustreznost obstoječih kapacitet PMS je ugotovil tudi Inšpektorat za kulturo RS, tako da je MK dobro znana.

Podpisniki pozivamo Ministrstvo za kulturo k takojšnji izpolnitvi obljub o rešitvi prostorske problematike Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Edino ta ukrep lahko prepreči dolgoročno propadanje naravoslovnih zbirk v RS in tako začne reševati problematiko hranjenja in varovanja naravoslovne dediščine, opredmetene v naravoslovnih zbirkah.

Izr. prof. dr. Matjaž Kuntner
Direktor

